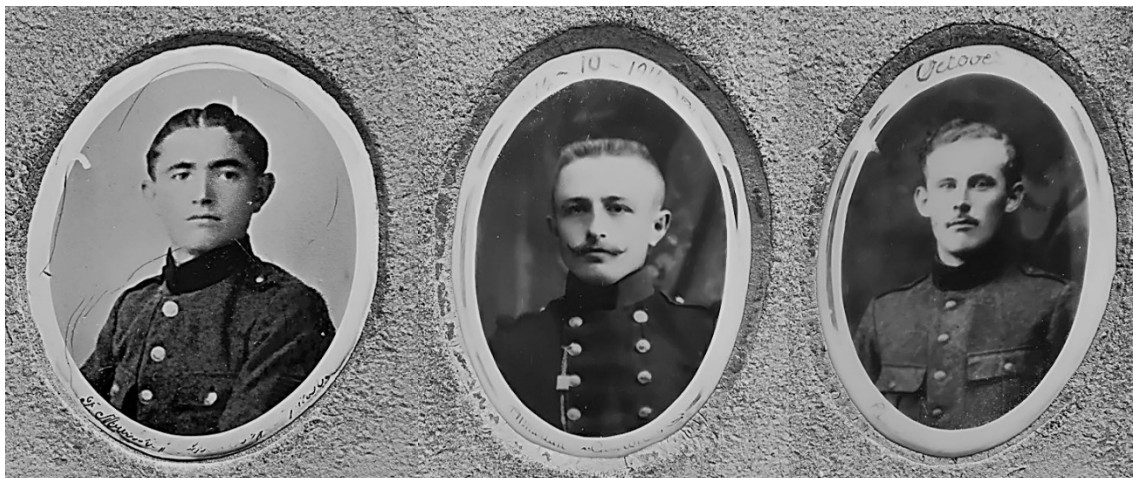

twee waren vrijwilligers¹⁸⁷. Drie gesneuvelden betekent een verliespercentage van 17,6%.

Figuur 48. De drie gesneuvelde soldaten op het monument van Ramskapelle, van links naar rechts: Camiel Bil, Gaston Dumoulin, Edward Lierman - © Geschied- en Heemkundige Kring Sint-Guthago

Westkapelle (zie tabel 11)

*Figuur 49. Gedenksteen voor de militaire en de burgerlijke slachtoffers van Wereldoorlog I, Dorpsstraat, Westkapelle
© Geschied- en Heemkundige Kring Sint-Guthago*

¹⁸⁷ Archief van het Bisdom. Oorlogsverslagen WO I, Bisdom Brugge / Diocèse de Bruges, Ramskapelle (Knokke-Heist), Parochie van Sint-Vincentius, Parochiaal verslag, 00/00/1919-00/00/1919; bewaard in het Archief van het Bisdom Brugge; AR - gedigitaliseerde archieven / AGR - archives numérisées - D1004

De gedenksteen voor de militaire en de burgerlijke slachtoffers van de Eerste Wereldoorlog uit Westkapelle bevindt zich in de Dorpstraat, rechts voor de Sint-Niklaaskerk (figuur 49).

Het monument uit witte natuursteen dat op een rechthoekige sokkel bestaande uit granieten blokjes staat, heeft de vorm van een drieluik met een verhoogd en licht vooruitstekend middendeel met daarop een reliëfvoorstelling en bovenaan afgewerkt met een segmentboog en twee horizontale uiteinden. Op de voorgrond staan links en rechts twee lage rechthoekige granieten bloembakken.

De voorstelling in het reliëf (figuur 50) stelt Maria voor die in het midden zit en een ster draagt op het hoofd. Zij legt een beschermende hand op het hoofd van twee soldaten links en rechts van haar. De ene soldaat houdt een vlag in de hand, de andere draagt zijn geweer en steunt op een kruis. Op de achtergrond wordt de vernieling van een stad gesuggereerd met bliksems, vlammen en steenhopen. Boven het hoofd van Maria is loofwerk gesculpteerd. Onderaan het reliëf staat de tekst: "*Pro Patria*". Op het linkerdeel van het monument: "*Westcappelle aan zijne helden*", ernaast het wapenschild van West-Vlaanderen en eronder een deel van de namen van de gesneuvelden en van de burgers. Op het rechterdeel staat het wapenschild van België en het andere deel van de namen. Alle namen zijn chronologisch gerangschikt¹⁸⁸.

Figuur 50. Gedenksteen voor de militaire en de burgerlijke slachtoffers van Wereldoorlog I, Dorpsstraat, Westkapelle; detail van de reliëfvoorstelling © Geschied- en Heemkundige Kring Sint-Guthago

¹⁸⁸ JACOBS M., *Zij die vielen als helden..*, deel 2, o.c., p. 425-426

Als uitvoerder van het monument staat de naam van Michiel Poppe op het monument gesigneerd¹⁸⁹. Michiel Poppe was een beeldhouwer uit Brugge. Hij was medeontwerper van de parochiekerk Sint-Amandus te Wingene en uitvoerder van de gedenkzuil voor militaire en burgerlijke doden van Reningelst bij Poperinge¹⁹⁰.

De gedenksteen in Westkapelle was reeds op 29 mei 1920 opgericht. Op een subsidieaanvraag van 10 september 1919 werd door het ministerie van Binnenlandse zaken op 18 oktober 1920 negatief geantwoord. De kostprijs van het monument bedroeg 4.734 fr.¹⁹¹

Het monument werd in opdracht van het gemeentebestuur van Knokke-Heist schoongemaakt in het kader van de herdenking van 100 jaar Wereldoorlog I. Het gedenkteken had door de hitte van de brand in de Sint-Niklaaskerk op 26 maart 2013 een grote barst opgelopen. Deze werd vakkundig hersteld¹⁹².

Op de gedenkplaat staan de namen van tien soldaten (tabel 11, figuur 51). De gemiddelde leeftijd is 29 jaar. De jongste was 21 jaar en de oudste 41 jaar. Twee van hen waren gehuwd. Zeven zijn overleden in België, twee in Frankrijk en één in Duitsland. Drie zijn overleden in het begin van de oorlog en drie op het einde ervan. Zes militairen zijn overleden aan verwondingen, drie ten gevolge van een ziekte en van één is de doodsoorzaak onbekend.

Acht waren dienstplichtige miliciens en de twee anderen waren vrijwilligers. Eén van de miliciens had de graad van opperwachtmeester bij de rijkswacht te paard en een andere milicien die van korporaal bij de karabiniers. Vijf andere soldaten behoorden bij verschillende linieregimenten en er was telkens nog één bij de jagers te voet, bij het detachement artillerie-arbeiders en bij de genie.

Eén militair met als woonplaats Westkapelle staat niet op het monument vermeld. Het betreft Pieter Jacobus Timmerman¹⁹³, gesneuveld te Kaaskerke op 24 oktober 1915 op 21 jarige leeftijd; soldaat tweede klasse, milicien lichte 1913, bij het 1ste regiment grenadiers. Zijn officieel vonnis van overlijden dateert van 24 maart 1925. Zou dit de reden zijn dat zijn naam niet op het monument is geraakt?

Er staan op het monument ook drie namen van burgerlijke slachtoffers van de Eerste Wereldoorlog die inwoners waren van Westkapelle.

¹⁸⁹ JACOBS M., Zij die vielen als helden..., deel 2, o.c., p. 426

¹⁹⁰ Agentschap Onroerend Erfgoed: Poppe, Michiel [online], https://inventaris.onroerenderfgoed.be/dibe/persoon/7180_4663 (geraadpleegd op 11 juli 2018)

¹⁹¹ JACOBS M., Zij die vielen als helden..., deel 2, o.c., p. 426

¹⁹² Metamorfose voor WOI-monumenten Knokke-Heist, KH Vandaag, 17 januari, 2014; <http://www.knokke-heist.be/nieuws/metamorfose-voor-woi-monumenten-knokke-heist> (geraadpleegd op 17 maart 2018)

¹⁹³ BS Westkapelle, overlijdensakten 1915, nr.45bis; Belgian War Dead Register, <https://www.wardeadregister.be/nl/dead-person?idPersonne=39527>

Figuur 51. De tien gesneuvelde militairen uit Westkapelle, 1914-1918; vervaardiger: A. Watteyne, Potterierei, 46 Brugge - © Collectie Museum Sinfala, Knokke-Heist

Blankenberge (zie tabel 12)

In Blankenberge zijn er drie monumenten die namen van gesneuvelde militairen uit Blankenberge bevatten.

Op 11 mei 1920 besloot de gemeenteraad van Blankenberge om een gedenkteken op te richten op de Grote Markt. Het monument in witte natuursteen (figuur 52) bestond uit een breed platform met enkele treden met daarop een zware sokkel, waarop op de rechterhoek een beeldengroep stond en op het linker gedeelte een rondgebogen wand in de vorm van een zitbank. De beeldengroep stelde een geknielde soldaat in legeruitrusting voor, die in de rechterhand een geweer vasthield en met de linker tegelijkertijd wees naar een lauwerkrans en naar een gevallen soldaat. De bekroning van deze compositie werd gevormd door een sierlijke vrouwenfiguur in lang gewaad, die over de geknielde soldaat gebogen stond. Op de grond en over de sokkel heen, lagen een gedrapeerde doek en bloementrossen uitgespreid. Op de voorkant stond de tekst: *“Het land dat zijne helden vereert vereert zichzelf”* en op de achterkant op een rechthoekige bronzen plaat met letters in vlakreliëf: *“1914 Aan onze helden gesneuveld voor het vaderland 1918”*. De namen waren alfabetisch